

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye Tárgy: Javaslat tanácsi irányelvre a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvnek a Közösségen belüli ügyletekkel kapcsolatos adócsalás elleni küzdele érdekében történő módosításáról Javaslat tanácsi rendeletre az 1798/2003/EK rendeletnek a Közösségen belüli ügyletekkel kapcsolatos adócsalás elleni küzdelem érdekében történő módosításáról

COM(2008) 147 végleges – 2008/0058 (CNS) 2008/0059 (CNS)

(2009/C 100/28)

2008. április 3-án az Európai Unió Tanácsa úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 93. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat tanácsi irányelvre a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvnek a Közösségen belüli ügyletekkel kapcsolatos adócsalás elleni küzdelem érdekében történő módosításáról, illetve

Javaslat tanácsi rendeletre az 1798/2003/EK rendeletnek a Közösségen belüli ügyletekkel kapcsolatos adócsalás elleni küzdelem érdekében történő módosításáról

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Gazdasági és Monetáris Unió, gazdasági és társadalmi kohézió” szekció 2008. október 2-án elfogadta véleményét. (Előadó: Valerio SALVATORE.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2008. október 22-én tartott, 448. plenáris ülésén 114 szavazattal 1 ellenében, 1 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság kedvezően fogadja a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló tanácsi irányelvnek a Közösségen belüli ügyletekkel kapcsolatos adócsalás elleni küzdelem érdekében történő módosítására vonatkozó javaslatot, illetve az 1798/2003/EK rendeletet módosító tanácsi rendeletre vonatkozó kapcsolódó javaslatot.

1.2. A javasolt módosításokat az egyszerűsítésre és a hatékonyság növelésére vonatkozó növekvő igény teszi szükségessé, és azok érzékelhetőbb kapcsolatot biztosítanak az adminisztratív egyszerűsítési intézkedések és a tagállamoknak a Közösségen belüli adócsalás jelensége megakadályozására és visszaszorítására irányuló lehetőségei között.

2. Bevezetés

2.1. A vizsgált irányelvjavaslat és a kapcsolódó módosítandó rendelet a közösségi intézményeken belüli hosszas viták folytatásaként világosan meghatározza azt a célkitűzést, hogy hatékony és kötelező érvényű eszközökkel kell ellátni az érintett hatóságokat a belső piac normális és helyes működésének akadályozására gyakran használt adócsalással kapcsolatos cselekedetek felszámolása vagy legalább gátak közé szorítása érdekében.

2.2. Ezen a ponton érdemes emlékeztetni arra, hogy a közösségi adócsalás mint speciális jellegű jogsértés különböző formákat ölthet, és különböző tevékenységi területeken jelenhet meg, az alkohol- és dohányhamisítástól kezdve a csempészesen át a közvetlen adózással kapcsolatos bűncselekményekig, illetve a héával kapcsolatos csalásokig mint leggyakoribb jogsértésekig.

2.3. Ezekre a csalásokra megkülönböztetett figyelem irányult; a háttérben a közösségi kereskedelem jelenlegi adózási rendszere alapos felülvizsgálatának gondolata rajzolódik ki, mely rendszer a nemzeti és a közösségi államokból származó javakkal való egyenlő bánásmód elve értelmében a fogadó országokban történő adózás rendszerén alapul, vagyis abban a tagállamban, ahol a vevő héa fizetésére kötelezett.

2.4. Ez utóbbi elv, mely átmenetileg ténylegesen szabályozza a közösségi kereskedelmi rendszert, ha egyfelől lehetővé is tette a közösségi értékesítés nem adóztatását, következésképpen a javak szabad áramlását, másfelől jelentős károkat okozott az Európai Közösség pénzügyi érdekeinek; gondoljunk csak a „körhintacsalságnak” nevezett közösségi csalások alapját képező mechanizmusra, melyet világosan és érthetően foglal össze „A Bizottság 2006. évi közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak az adócsalás elleni küzdelem fokozására irányuló koordinált stratégia kialakításának szükségességéről”⁽¹⁾, a következő meghatározást adva: „Van egy sajátos csalás, amelyet »körhintacsalságnak« neveznek, amely a leggyakrabban a tagállamon belüli (a hozzáadottértékadó visszaigénylésével járó) műveletek és a Közösségen belüli (a hozzáadottértékadó szerződő felek közötti visszaigénylés nélküli) műveletek kombinációját használja ki”.

2.5. Az EGSZB már számos alkalommal foglalkozott ezzel a kérdéssel, hasznos információkat nyújtva, melyeket gondosan tanulmányoztak a jelen vélemény kidolgozása során⁽²⁾.

⁽¹⁾ COM(2006) 254 végleges.

⁽²⁾ Az EGSZB véleménye a következő tárgyban: „Javaslat tanácsi irányelvre a közös hozzáadottértékadó-rendszerről (átdolgozás)” HL C 74, 2005.3.23., 21. o. és „A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak az adócsalás elleni küzdelem fokozására irányuló koordinált stratégia kialakításának szükségességéről” HL C 161, 2007.7.13., 8. o.

3. Általános megjegyzések

3.1. Erőteljesen érezhető volt tehát a közösségi GDP becslések szerinti 2–2,5 % közötti összegét kitevő, immár rendkívül elterjedt jelenséggel való szembeszegülés szükségessége, és a közös hozzáadottértékadó-rendszerrel szülő, 2006/112/EK tanácsi irányelvnek a Közösségen belüli ügyletekkel kapcsolatos adócsalás elleni küzdelem érdekében történő módosításáról szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslat, közösen az 1798/2003/EK rendeletnek a Közösségen belüli ügyletekkel kapcsolatos adócsalás elleni küzdelem érdekében történő módosításáról szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslattal magáévá teszi egy korábbi, Tanácshoz intézett átfogó európai bizottsági közleményben kifejezett szándékot, mely közlemény az EU-ban a héacsalás elleni stratégia létrehozásának néhány kulcsfontosságú elemét tárgyalja⁽¹⁾, és világosan kifejti az elfogadandó konkrét intézkedéseket.

3.2. Ez a megközelítés ugyanis már megjelent a fent említett közleményben, mely kiemelte, hogy „anélkül, hogy megsértené a héarendszer esetleges módosításának elemzésére vonatkozó kötelezettségvállalását, a Bizottság nem lát ellentmondást abban, hogy párhuzamosan vita folyjon az úgynevezett hagyományos intézkedésekről. Az adóhatóságok modernebb és hatékonyabb eszköztárral történő ellátása az adócsalás elleni küzdelemhez olyan célkitűzés, amelyet a messzebb ható intézkedéseket érintő határozatoktól függetlenül mindenképp követni kell.”

3.3. Miután középtávra korlátozta azt a szándékát, hogy jelentős változtatásokat javasoljon a héarendszerrel kapcsolatosan ezen adó adóztatási mechanizmusa gyökeres megváltoztatásának gondolata alapján, az EGSZB úgy ítéli meg, hogy üdvözlendő a Tanács ugyan kevésbé nagyra törő, ám legalább hatékony intézkedések bevezetésére irányuló kezdeményezése a héarendszert szabályozó hatályos jogszabályok keretében.

3.4. Az EGSZB üdvözli a javasolt módosításokat; a héáról szóló irányelv konkrét módosításairól lévén szó, megállapítja, hogy ezek a korrekciók magukban foglalják az idézett javaslat előkészítő munkái során is hangoztatott igényeket az egyszerűsítésre és a hatékonyság növelésére, és egyúttal érzékeltetőbb kapcsolatot biztosítanak az adminisztratív egyszerűsítési intézkedések és a tagállamoknak e transznacionális jelenség megakadályozására és visszaszorítására irányuló lehetőségei között.

3.5. Más szavakkal, amint az az irányelvjavaslat indokolásában szerepel, „az ügylet teljesítése után ... hónap telik el, mire a vonatkozó információk a beszerző szerinti tagállam birtokába kerülnek”, a határidő csökkentésére irányuló szándék, vagyis hogy a Közösségen belüli ügyletekkel kapcsolatos összesítő nyilatkozatok benyújtásának határideje egy hónapra rövidülne, azzal a javaslattal egyetemben, mely már nem három, hanem egy hónapon belül lehetővé teszi ezen információk tagállamok közötti átadását, szabályként jeleníti meg azt a gondolatot, hogy ne generálódjanak túlzott adminisztratív kötelezettségek. Ehhez azonban a tagállamok adóhatóságainak nagyobb ellenőrzési kapacitása és jobb kockázatkezelése szükséges a közösségi adócsalás elleni küzdelemben.

3.6. Világos szabályozás, az adminisztratív kötelezettségek egyszerűsítése, az adminisztratív együttműködés elvének gyakoribb alkalmazása jellemzi még a Tanács 2006/112/EK irányelve módosításának egyéb rendelkezéseit.

3.7. Egyik ilyen rendelkezés, mely a gyakoribb információátadáson túlmenően az adócsalás elleni küzdelem keretében az összegyűjtendő információk közé kívánja bevonni azokat az adatokat, amelyek olyan, Közösségen belüli termékbeszerzésekre és más tagállamban letelepedett szolgáltatóktól való szolgáltatásvásárlásokra vonatkoznak, amelyek kapcsán a vevőt terheli az adófizetési kötelezettség; másik hasonló intézkedés, mely előírja, hogy a 200 000 eurót meghaladó értékű ügyletekben érintett vevőknek havonta kell héabevallást benyújtaniuk, megemlíthetjük továbbá a szolgáltatások utáni adófizetési kötelezettségre vonatkozó szabályok harmonizálására irányuló rendelkezéseket módosító intézkedést annak biztosítása érdekében, hogy az ügyletekre vonatkozó bejelentéseket az eladó és a vevő ugyanabban az időszakban tegye meg.

3.8. Az EGSZB véleménye szerint ez utóbbi szabályozási követelmények mindennél jobban összefoglalják az irányelv-módosítás szükségességének okait, megtalálva az egyensúlyt a további kötelezettségek szükségessége, az adminisztratív költségek csökkentésének okai (a vállalkozások csupán kis hányada lenne érintett) és a további információk nyújtása között az adóhatóságok részéről.

3.9. Vagyis a kereskedelmi adatokra vonatkozó gyakoribb információátadáshoz az adóhatóságoknak képeseknek kell lenniük a jóval nagyobb volumenű adatkezelésre, ami hatékonyabb együttműködési mechanizmusokat eredményezhet.

4. Részletes megjegyzések

4.1. Az EGSZB egyetértését fejezi ki a 250. cikk (2) bekezdésének módosításával kapcsolatban – ami lehetővé teszi, hogy a vállalatok héabevallásukat elektronikus úton nyújtsák be –, mivel ezáltal nemcsak a bevallások hibalehetőségei csökkennek, hanem mind a vállalatok, mind pedig az ügyintézés költségei is.

4.2. Az EGSZB helyesli azt a rendelkezést, amely csupán alkalmas, azaz kivételes esetben ad lehetőséget eltérésre a módosított rendelkezések által érintett vállalatoknak.

4.3. Kedvezően kell fogadni a 251. cikk f) pontjában megjelenő új elemet is, amely az információk hatékonyabb keresztellenőrzése érdekében, valamint hogy a szolgáltatásnyújtás területén is elkerülhető legyen az adókikerülés jelensége, nem csupán az árucserre, hanem a szolgáltatások vásárlása esetén is bevezeti a bevallások összegyűjtését.

⁽¹⁾ COM(2007) 758 végleges.

4.4. Jóllehet az adómegállapítási időszak egy hónapra történő változtatását nem tekinthetjük meghatározó elrettentő eszköznek, ez érzékelhető javulást jelent a szolgáltatásokkal kapcsolatos adófizetési kötelezettségre vonatkozó szabályok harmonizálása szempontjából, mivel lehetővé teszi a benyújtott információk megfelelő keresztellenőrzését mind az eladó, mind a vevő által.

4.5. A héabevallások benyújtására előírt szabályozás mellett megtaláljuk az összesítő nyilatkozatok benyújtására vonatkozó határidők megfelelő kiigazítását is.

4.6. A következő rendelkezés, amely lehetővé teszi az adatok elektronikus úton történő benyújtását is, szintén fontos.

4.7. Hasznosnak ítéljük az irányelv alkalmazására irányuló nemzeti intézkedések és maga az irányelv közötti megfelelések táblázatát, mivel olyan kezdeményezésről van szó, mely minden bizonnyal a vállalatoktól az adóhatóságokhoz jelenleg beérkező széles körű információ alaposabb ellenőrzésére irányul, a jövőben még bekövetkező módosításokat is figyelembe véve.

4.8. Végezetül meg kell jegyezni, hogy a fenti irányelv módosítása maga után vonja az érintett rendelet kiigazításának szükségességét.

Kelt Brüsszelben, 2008. október 22-én.

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Mario SEPI
